

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

המחלקה לפיקוח תקציבי

תשלום אגרות כשירות תנועה לרכב (טסט) סקירה משווה

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

ו' חשוון תשע"ז

7 בנובמבר, 2016

כתיבה: נטע משה, כלכלנית

אישור: עמי צדיק, מנהל המחלקה לפיקוח תקציבי

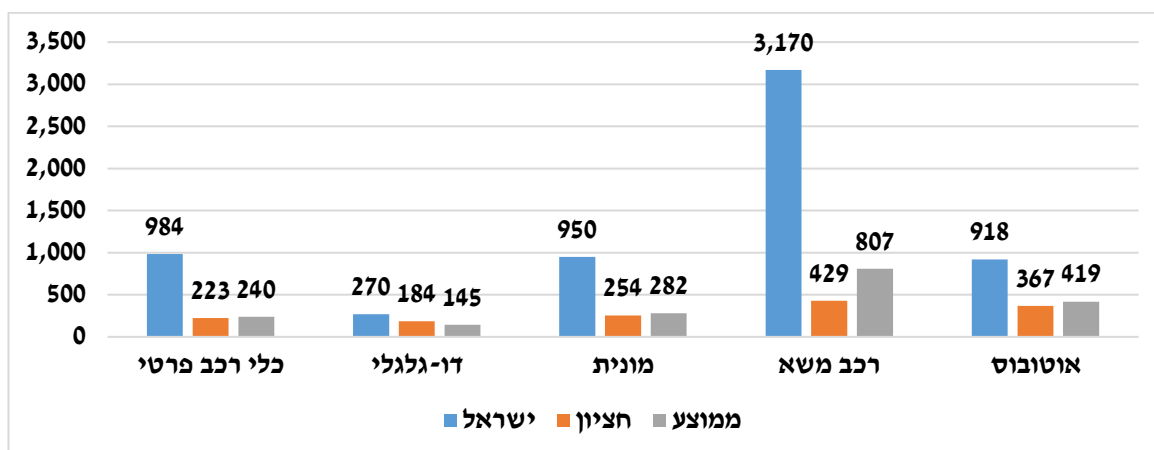
תמצית

מסמך זה נכתב לבקשת חברי הכנסת איתן כבל וניסן סלומינסקי. המסמך סוקר את תשלומי אגרות כשירות תנועה לרכב (טסט) במדינות שונות - גובהן, התאמתן לסוגי כלי רכב, פרקי הזמן לחידושן והשוואה של מחירי האגרות במטבע מקומי, בהמרה לשקלים ובשוויון כוח קנייה PPP.

אגרת כשירות תנועה לרכב ("טסט") היא אחת מיני אגרות רבות שנהוג לגבות בעולם בעבור השימוש ברכב. אגרת כשירות תנועה לרכב נגבית בעבור ובעת ביצוע בדיקה מכנית תקופתית לרכב, בדיקה שנועדה להתיר את עלייתו או המשיך נסיעתו של רכב על הכביש. אגרה זו לרוב תקופתית וקבועה שאינה משתנה לנוכח היקף השימוש ברכב, וגובהה נקבע על פי מאפיינים שונים של הרכב – פרטי או מסחרי, סוג השימוש המסחרי, משקל, סוג מנוע. בסקירה זו נבדקו עלויות אגרות כשירות תנועה בכ-12 מדינות וכן נבדקו מועדי ביצוע הבדיקות.

נמצא כי ברוב המדינות קיים שוני ניכר בין כלי-רכב פרטיים לבין כלי-רכב מסחריים. נהוג לפטור כלי-רכב פרטיים מביצוע בדיקה ותשלום אגרה בשנים הראשונות שלאחר עלייתם על הכביש ולאחר מכן יש לבצע בדיקה בכל שנתיים או שנה. כלי-רכב מסחריים וכלי-רכב שמשמשים להסעת נוסעים (משאית, אוטובוס, מונית) נבדקים בתכיפות גבוהה הרבה יותר, לעתים כל מספר חודשים, ולרוב האגרות אשר נגבות בעבור הבדיקה גבוהות יותר. בתרשים להלן סיכום של נתוני חציון וממוצע אגרות כשירות תנועה (טסט) בכ-12 המדינות שנבדקו בהשוואה לישראל במונחי שוויון כוח קנייה PPP בש"ח.

גובה אגרות כשירות תנועה (טסט) בישראל בהשוואה לחציון וממוצע המדינות שנבדקו (ב-PPP ש"ח)¹

מהתרשים עולה כי אגרות כשירות תנועה ("טסט") הנגבות בישראל גבוהות בכל אחת מחמש הקטגוריות בהשוואה למדינות שנבדקו במונחי שוויון כוח קנייה; **בישראל האגרה הממוצעת לכלי רכב פרטי היא 984 ש"ח במונחי שוויון כוח קנייה (לשלוש קבוצות המחיר הראשונות), בהשוואה ל-240 ש"ח בממוצע במדינות האחרות, גבוהה יותר בשיעור של כ-310%**. האגרה המירבית לרכב דו-גלגלי בישראל עומדת על 270 ש"ח במונחי שוויון כוח קנייה בהשוואה לממוצע של 145 ש"ח במדינות שנבדקו, גבוהה יותר בשיעור של כ-84%. האגרה המירבית למוניות גבוהה בישראל בשיעור של כ-236% לעומת הממוצע במדינות ההשוואה, האגרה לרכב משא גבוהה בישראל בשיעור של כ-292% והאגרה לאוטובוסים גבוהה בישראל בשיעור של כ-119% בהשוואה לממוצע מדינות ההשוואה במונחי שוויון כוח קנייה.

¹ בתרשים זה הוצג לגבי כלי-רכב פרטי בישראל ממוצע משוקלל של אגרות 3 קבוצות המחיר הראשונות לרכבים, על פי התפלגות שנת עלייה על הכביש (ראו הערת שוליים 21). ביתר סוגי כלי הרכב בהם קיים טווח לגובה האגרות בישראל (מוניות, דו-גלגלי, רכב משא) נלקחה בחשבון בתרשים זה האגרה המירבית האפשרית לקבוצת כלי הרכב, בדומה לנתונים שנבדקו ביתר המדינות. להרחבה על טווחי האגרות בישראל ראו לוחות 1-2 וההסברים בהמשך המסמך.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

1. רקע

גביית אגרה היא אחד משלושה אפיקים עיקריים למימון פעילות הממשלה, לצד גביית מיסים וגביית מחירים בגין מכירת מוצרים ושירותים.² אגרה הינה תשלום חובה בעבור שימוש בשירות מסוים, אולם גובה האגרה לא בהכרח שווה ערך לתמורה הישירה המתקבלת מהמוצר או השירות הניתנים. להטלת אגרות קיימים שיקולים שונים, החורגים ממימון ישיר של המוצר או השירות הניתנים. בין המטרות והשיקולים הנמנים בעת קביעת אגרות וגובהן ניתן למנות את מימון השירות הניתן, קיצוב השימוש בשירות או המוצר בשל מגבלת משאבים הקיימת, ויסות השימוש, מיתון השפעות חיזוניות שליליות ועידוד והנגשת שירותים מסוימים משיקולי צדק ומוסר.³

גביית אגרות בגין מרכיבים שונים של שימוש בכלי-רכב היא נוהג רווח בעולם, הנעשה מטעמים שונים. בין האגרות הקיימות בעולם בתחום השימוש בכלי-רכב - אגרות רישום כלי-רכב חדש, אגרות העברת בעלות, אגרות רישיון נהיגה, אגרות בחינה, אגרות בעלות, אגרות גודש, אגרות זיהום ופליטה, אגרות נסועה, אגרות נסיעה בכבישים ראשיים או בערים מסוימות ואגרות רישום לוחיות רישוי. לצד זאת, מדינות ממסות את קניית כלי-הרכב והדלק בשיעורים משתנים. בכל מדינה קיים מארג שונה של אגרות ומסים המוטלים על שימוש בכלי רכב, ולכל מדינה שיקולים ומטרות שונות בהטלת אגרות ומיסים אלו.

נכון לסוף שנת 2014, מצבת כלי הרכב בישראל עמדה על כ-2.97 מיליון כלי-רכב, 83% מהם רכבים פרטיים.⁴ סך ההכנסות ממיסוי עקיף על ענף כלי-הרכב בישראל בשנת 2014 הסתכם בכ-35.6 מיליארד ש"ח מהם 14.1 מיליארד ש"ח מיסוי על עלויות קבועות (מס קניה ומכס על רכישת כלי-רכב ותשלום אגרות), וכ-16.8 מיליארד ש"ח מיסוי על עלויות משתנות (בלו, מסי קניה ומכס על רכישת חלקי חילוף), וכן מע"מ על מסים אלו בגובה 4.8 מיליארד ש"ח.⁵ כלל האגרות הנגבות על ידי משרד התחבורה מהוות כ-68.9% מכלל הכנסות המדינה מגביית אגרות ממשלתיות.⁶ על פי דוח הכנסות המדינה לשנים 2013-2014 (הדוח האחרון שפורסם), בשנת 2014 ההכנסות מאגרות של משרד התחבורה עמדו על כ-4.1 מיליארד ש"ח כאשר 98% מההכנסות מקורן באגרות רישוי שנתיות.⁷ כלומר, **ההכנסות מאגרות רישוי שנתיות בשנת 2014 עמדו על כ-4.01 מיליארד ש"ח.** שני האחוזים האחרים של ההכנסות מאגרות של משרד התחבורה הן מאגרות העברת בעלות, אגרות רישיון נהיגה וכדומה, לא כולל קנסות חניה.⁸

מסמך זה עוסק באגרות כשירות תנועה לכלי-רכב שנגבות כתנאי לקבלת אישור כשירות לכלי-רכב לשם עלייתו על הכביש (טסט שנתית). נדגיש כי בשל השוני בסוגי האגרות הנגבות בכל מדינה ומדינה וריבוי, קיים קושי להשוות בין אגרות כלי הרכב, שכן לעתים אגרה אחת לא ניגבת במדינה מסוימת, לעתים האגרה מחולקת למספר אגרות ולעתים קיימות אגרות כפולות. במסמך הנוכחי בחרנו להתמקד באגרות שנגבות לשם ביצוע מבחן כשירות לכלי-רכב אשר מכונות בעולם במספר שמות, כגון: periodic inspection of vehicle, safety inspection, roadworthy inspection. אגרות אלו הן אגרות חובה, שנגבות על בסיס תקופתי לשם ביצוע בדיקה תקופתית, ללא קשר לנסועה⁹ השנתית של

² להרחבה ראו: אילנית בר, הכנסות המדינה מאגרות לפי משרדי הממשלה בשנים האחרונות, מרכז המחקר והמידע של הכנסות, 19 ביוני 2016.

³ לדוגמה, אגרת עתירה לבג"ץ נמוכה יחסית לאגרות בית משפט אחרות, לא בגלל שיקולי עלות, אלא בשל הרצון לעודד הנגשה של שירותי בג"ץ לכלל הציבור.

⁴ משרד האוצר, אגף הכלכלן הראשי, [דוח הכנסות המדינה לשנים 2013-2014](#), פרק י"ד – מיסוי כלי רכב, עמ' 17, תאריך כניסה: 31 באוקטובר 2016.

⁵ משרד האוצר, אגף הכלכלן הראשי, [דוח הכנסות המדינה לשנים 2013-2014](#), פרק י"ד – מיסוי כלי רכב, עמ' 3, תאריך כניסה: 31 באוקטובר 2016.

⁶ להרחבה ראו אילנית בר, הכנסות המדינה מאגרות לפי משרדי הממשלה בשנים האחרונות, מרכז המחקר והמידע של הכנסות, 19 ביוני 2016.

⁷ משרד האוצר, אגף הכלכלן הראשי, [דוח הכנסות המדינה לשנים 2013-2014](#), פרק י"ד – מיסוי כלי רכב, עמ' 8, תאריך כניסה: 31 באוקטובר 2016.

⁸ משרד האוצר, אגף הכלכלן הראשי, [דוח הכנסות המדינה לשנים 2013-2014](#), פרק י"ד – מיסוי כלי רכב, עמ' 4, תאריך כניסה: 31 באוקטובר 2016.

⁹ סך הקילומטרים שהרכב עבר בתקופה מסוימת.

כלי הרכב. ייתכן כי בחלק מהמדינות קיימות בנוסף לאגרות המוצגות גם אגרות תקופתיות נוספות כדוגמת אגרת בעלות או רישוי שלא נסקרו, אשר מחושבות באופן קבוע או משתנה על פי מאפייני כלי הרכב ומאפייני הנסועה.

בישראל, האגרה שנבדקה היא אגרת רישוי שנתית שנגבית כתנאי לבצע מבחן כשירות תנועה. על פי תקנות התעבורה, תשע"א-1961, בעליו של כלי-רכב מנועי, גרור או נתמך המבקש לעשות בהם שימוש צריך לרשום אותם ברשות הרישוי ולהנפיק רישיון כלי-רכב. בתקנות נקבע כי על המבקש רישיון כלי-רכב או חידושו חלה חובה להביאו לבדיקת כשירות תנועה אחת לשנה ולשלם את האגרה הנקובה.¹⁰ מ-1 בינואר 2016 כלי-רכב פרטי חדש פטור מביצוע בדיקת כשירות לכלי-רכב בשלוש השנים הראשונות שלאחר עלייתו על הכביש, אך אינו פטור מתשלום האגרות.¹¹ על פניו קיים הבדל בין אגרת רישוי שנתית לאגרה כשירות תנועה, אולם בישראל הדברים כרוכים זה בזה כפי שמוצג בחוק וכפי שמוצג באתר משרד התחבורה, שם מבחן כשירות תנועה מכונה גם מבחן רישוי.¹² האגרה בישראל נגבית בצמוד וכתנאי לעריכת בדיקת כשירות התנועה, לא כאגרת בעלות כללית תקופתית, ולכן היא האגרה הקרובה ביותר לאגרות בדיקת כשירות תנועה לכלי-רכב הקיימות בעולם. בנוסף לכך, יש לשלם סכום נוסף במכון הרישוי לשם ביצוע הבדיקה עצמה שנע בין כ-30 ש"ח לכלי-רכב דו-גלגלי, כ-60 ש"ח לכלי-רכב פרטי ולמונית וכ-100 ש"ח לכלי-רכב מסחרי, שהינו סכום נמוך יחסית בהשוואה לסכומי האגרה.¹³

אגרות לחידוש רישיון כשירות תנועה לכלי-רכב (טסט), נקבעות בישראל על פי מספר פרמטרים; בכלי רכב פרטיים ומסחריים שמשקלם עד 3,500 ק"ג סכום האגרה נקבע על פי שנת העלייה לכביש ועל פי אחת משבע קבוצות מחיר אליה משויך כלי הרכב. לכלי-רכב שאינם פרטיים, גובה האגרה נקבע על פי השימוש – רכב משא, מוניות וכלי-רכב להסעות, אוטובוס, דו-גלגלי, טרקטור, גרור - ועל פי מאפיינים טכניים המותאמים לכל סוג כלי רכב כדוגמת נפח מנוע, משקל הרכב, מנוע בנזין או סולר.¹⁴ ללוח המלא של האגרות לחידוש רישיון כלי-רכב בישראל ראו נספח.

2. גובה אגרות כשירות תנועה לכלי-רכב – סקירה משווה

2.1. השוואה במונחים שוטפים

החובה לקיים בדיקה לכשירות כלי-רכב קיימת במדינות רבות, ועל פי רוב נגבית אגרה ממשלתית בגין בדיקה זאת. בכל מדינה קיים מנגנון שונה לפרקי הזמן שבהם יש לבצע את הבדיקות, כתלות בגיל כלי הרכב, במטרת השימוש בו ובמשקלו. גובה האגרות אף הוא משתנה בין מדינה למדינה. להלן נתונים על גובה האגרות הנגבות בגין ביצוע בדיקת כשירות תנועה לכלי-רכב ועל פרקי הזמן בהם מחויב בעל הרכב בביצוע הבדיקה. הנתונים יוצגו בטבלה ובה חמש קטגוריות עיקריות של כלי-רכב – פרטי, דו-גלגלי, מונית, רכב משא, אוטובוס. הנתונים יוצגו במטבע המקומי ובהמרה למטבע הישראלי על פי שער חליפין מיום 14 בספטמבר 2016. נציין כי בדיקת כשירות תנועה בישראל כוללת גם בדיקת פליטת זיהום אוויר מכלי הרכב, אשר בחלק מהמדינות מבוצעת כבדיקה נפרדת עם עלות נפרדת ובחלקן מבוצעת כתלות במגורים באזור עירוני או בנסועה ועל כן אינה בדיקה תקופתית בהכרח ולא נכללה בסקירה.¹⁵

¹⁰ תקנות התעבורה, תשע"א-1961, חלק ד': כלי רכב, הגדרות, סעיפים 266, 273.

¹¹ משרד התחבורה, [הודעות לעיתונות](#), 6 בינואר 2016; [רישיון רכב](#), תאריך עדכון: 27 במרס 2016.

¹² משרד התחבורה, [מאגר מכוני רישוי](#), תאריך כניסה: 1 בנובמבר 2016.

¹³ אתר השירותים והמידע הממשלתי, [חידוש רישיון רכב](#), עדכון אחרון, 20 בספטמבר 2016. משרד התחבורה, [תעריפי בדיקת רישוי שנת לרכב](#) שנכנסו לתוקף ביום 2 ביוני 2013.

¹⁴ משרד התחבורה, [אגרות לחידוש רישיון רכב](#), תאריך עדכון: 24 באוגוסט 2016.

¹⁵ המשרד לאיכות הסביבה, [בדיקות זיהום אוויר מכלי רכב](#), תאריך כניסה: 31 באוקטובר 2016.

לוח 1 – בדיקת כשירות תנועה לכלי-רכב, גובה אגרות במטבע מקומי ובש"ח¹⁶

מדינה	תדירות בדיקת כשירות	גובה אגרה (מטבע מקומי) ¹⁷	גובה אגרה (ש"ח)
כלי-רכב פרטי			
ישראל ¹⁸	שלוש לאחר עלייה על הכביש, כל שנה לאחר מכן (תשלום אגרה ישולם גם אם לא בוצעה בדיקת כשירות)	1,611-705	1,611-705
איטליה	ארבע שנים לאחר עלייה על הכביש, כל שנתיים לאחר מכן	65	275
בריטניה	שלוש שנים לאחר עלייה על הכביש, כל שנה לאחר מכן	55	274
ספרד	ארבע שנים לאחר עלייה על הכביש, לאחר מכן כל שנתיים, לאחר עשר שנים כל שנה	55	235
אירלנד	ארבע שנים לאחר עלייה על הכביש, לאחר מכן כל שנתיים, לאחר עשר שנים כל שנה	55	233
אוסטריה	כל שנה	54	227
יוון	ארבע שנים לאחר עלייה על הכביש, כל שנתיים לאחר מכן	40	170
צ'כיה	ארבע שנים לאחר עלייה על הכביש, כל שנתיים לאחר מכן	990	156
ארה"ב – DC ¹⁹	כל שנתיים	35	132
בלגיה	ארבע שנים לאחר עלייה על הכביש, לאחר מכן כל שנה	29	123
ארה"ב- ניו יורק	שנתיים לאחר עלייה על הכביש, כל שנה לאחר מכן. בנוסף, בעת החלפת בעלות.	15	57
ארה"ב- טקסס ²⁰	כל שנה	15	56
חציון 12 מדינות (בשקלים חדשים)		198	
ממוצע 12 מדינות (בשקלים חדשים) ²¹		252	
רכב דו-גלגלי			
ישראל ²²	כל שנה	300-44	300-44

¹⁶ אלא אם מצוין אחרת נתונים נלקחו מהמקורות הבאים: עבור המדינות איטליה, אירלנד, אוסטריה, בלגיה, צ'כיה, יוון, רומניה, ספרד, סין, ממשל של 2016, [Tax Guide 2016](#), May 2016, European Automatic Manufacturers Association (ACEA), ישראל: משרד התחבורה, [אגרות לחידוש רישון רכב](#), תאריך עדכון: 24 באוגוסט 2016. בריטניה: [Getting an MOT for lorries, buses and trailers](#), Annual test (MOT) for lorries, buses and trailers, מלטה: [Vehicle roadworthiness test](#), Transport Malta. ארה"ב: New York State, Department of Motor Vehicles, [Inspection groups and fee chart](#), January 2011. ניו יורק: Texas Department of Public Safety, [Cost of Inspection](#). ארה"ב ושינגטון DC: DC Department of Motor Vehicles, [Vehicle Inspection Fees](#), [Vehicle Inspections](#). אוסטרליה, קווינסלנד: Queensland Government, [Roadworthy and Safety](#). [Vehicle Inspection Fees](#), [Vehicle Inspections](#). [certificates, certificate of inspection vehicle types and requirements, about certificates of inspection](#). תאריך כניסה אחרון לכל הדפים: 31 באוקטובר 2016.

¹⁷ באיטליה, ספרד, אירלנד, אוסטריה, יוון, בלגיה ומלטה המטבע הוא אירו. בבריטניה לירה שטרלינג, בארצות הברית דולר אמריקני, בצ'כיה קרונה צ'כית ובאוסטרליה דולר אוסטרלי.

¹⁸ לרכבים בשלוש הקטגוריות הראשונות של קבוצת המחיר, עד כ- 140,000 ש"ח, לשנות ייצור שונות. לרכבים ישנים יותר האגרה נמוכה יותר - 705 שח לרכב בקטגוריה הראשונה ששנת ייצורו 2006 ומטה, לעומת 1,050 לרכב בקטגוריות המחיר הראשונה ששנת ייצורו 2014-2016. משרד התחבורה, [אגרות לחידוש רישון רכב](#), תאריך עדכון: 24 באוגוסט 2016.

¹⁹ לא כולל אגרת בדיקת פליטת זיהום.

²⁰ לא כולל אגרת פליטת זיהום שנגבית רק בעבור מי שגר בערים מרכזיות.

²¹ לשם ביצוע הממוצע הרב-מדינתי בוצע חישוב של ממוצע משוקלל לאגרות בישראל של שלוש הקטגוריות הראשונות של קבוצת המחיר על פי התפלגות גיל הרכבים (שנת עלייה על הכביש). האגרה שנבדקה עבור כל אחת מקבוצות גילי הרכב היא האגרה בקבוצת המחיר השנייה. **הממוצע המשוקלל לאגרה לכלי רכב פרטי בשלוש קטגוריות המחיר הראשונות הינו 1,093 ש"ח**. התפלגות גיל הרכבים מתוך הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כלי רכב מנועיים 2014, [לוח 7-כלי רכב מנועיים, לפי שנה עלייה לכביש וסוג כלי רכב](#), תאריך פרסום: 28 ביוני 2015.

²² לרכב דו-גלגלי שנפח המנוע שלו עד 50 סמ"ק – 44 ש"ח, מ-51 ועד 150 סמ"ק – 163 ש"ח, ומ-151 ומעלה – 300 סמ"ק. משרד התחבורה, [אגרות לחידוש רישון רכב](#), תאריך עדכון: 24 באוגוסט 2016.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

מדינה	תדירות בדיקת כשירות	גובה אגרה (מטבע מקומי) ¹⁷	גובה אגרה (ש"ח)
איטליה	ארבע שנים לאחר עלייה על הכביש, לאחר מכן כל שנתיים	65	275
ספרד	שלוש שנים לאחר עלייה על הכביש, לאחר מכן כל שנתיים	36	153
בריטניה	שלוש שנים לאחר עלייה על הכביש, כל שנה לאחר מכן	30	148
צ'כיה	ארבע שנים לאחר עלייה על הכביש, לאחר מכן כל שנתיים	700	110
ארה"ב- טקסס	כל שנה	15	55
ארה"ב- ניו יורק ²³	שנתיים לאחר עלייה על הכביש, לאחר מכן כל שנה. בנוסף, בעת החלפת בעלות	6	23
חציון 7 מדינות (בשקלים חדשים)		148	
ממוצע 7 מדינות (בשקלים חדשים)²⁴		134	
רכב משא (אגרה למשקל מירבי)			
ישראל ²⁵	כל שנה	3,328	3,328
אירלנד	כל שנה	258	1,095
בריטניה ²⁶	כל שנה	215	1,075
איטליה	כל שנה	250	1,059
אוסטריה	כל שנה	158	671
אוסטרליה- קווינסלנד	כל שנה	167	474
יוון	כל שנה	76	322
ספרד	כל שנה ולאחר השנה העשירית כל חצי שנה	75	318
ארה"ב- טקסס	כל שנה	62	234
בלגיה	בין שלושה חודשים לשנה כתלות במשקל	52	220
צ'כיה	(לא ידוע)	1,250	197
חציון 11 מדינות (בשקלים חדשים)		474	
ממוצע 11 מדינות (בשקלים חדשים)		818	
מונית			
ישראל ²⁷	כל שנה	1,055-137	1,055-137
אירלנד	כל שנה	111	471
איטליה	כל שנה	65	275
בריטניה ²⁸	כל שנה	55	274

²³ אין חובה לבצע בדיקת פליטת זיהום.

²⁴ לשם חישוב הממוצע הרב מדינתי, הנתון שנלקח בעבור ישראל הוא ממוצע בין הרף הנמוך לרף העליון של האגרה לסוג כלי רכב זה. בישראל, רכב שמשקלו הכולל עד 160,000 ק"ג – 1,924 ש"ח, ממשקל 160,001 ועד 200,000 – 2,415 ש"ח וממשקל 200,001 ומעלה – 3,328 ש"ח. משרד התחבורה, [אגרות לחידוש רישון רכב](#), תאריך עדכון: 24 באוגוסט 2016. רכב משא הוא רכב מסחרי שמשקלו הכולל 3,501 ק"ג ומעלה והוא כולל משאיות, אמבולנס, רכב מדברי, רכב לכיבוי שריפות, רכב חילוץ ורכב חשמלי, מתוך משרד התחבורה, משרד התחבורה, [אגרות לחידוש רישון רכב](#), תאריך עדכון: 24 באוגוסט 2016.

²⁶ UK, Driving and Transportation, [Annual test \(MOT\) for lorries, buses and trailers](#), date accessed: October 31, 2016.

²⁷ בישראל, גובה האגרה למונית נקבע על פי סוג המנוע ומספר הנוסעים, לרכב בנוזן להסעת 4 נוסעים – 137 ש"ח, רכב בנוזן להסעת 5 נוסעים ומעלה – 187 ש"ח, רכב דיזל להסעת 4 נוסעים – 656 ש"ח, רכב דיזל להסעת 5 נוסעים ומעלה – 1,055 ש"ח. משרד התחבורה, [אגרות לחידוש רישון רכב](#), תאריך עדכון: 24 באוגוסט 2016.

²⁸ UK, Driving and Transportation, [Annual test \(MOT\) for lorries, buses and trailers](#), date accessed: October 31, 2016.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

מדינה	תדירות בדיקת כשירות	גובה אגרה (מטבע מקומי) ¹⁷	גובה אגרה (ש"ח)
ארה"ב - DC	כל שנה	70	264
ארה"ב - טקסס	כל שנה	62	234
ספרד	כל שנה עד השנה החמישית ולאחר מכן כל חצי שנה	55	232
אוסטריה	כל שנה	54	227
אוסטרליה - קווינסלנד	כל חצי שנה	79	223
יוון	ארבע שנים לאחר עלייה על הכביש, כל שנתיים לאחר מכן	48	203
צ'כיה	כל שנה	1250	197
בלגיה	כל חצי שנה	33	139
חציון 12 מדינות (בשקלים חדשים)		233	
ממוצע 12 מדינות (בשקלים חדשים)²⁹		278	
אוטובוס			
ישראל	כל שנה	1,019	1,019
אוסטריה	כל חודשיים	121	511
יוון	כל שנה	75	318
ספרד	כל שנה עד השנה החמישית ולאחר מכן כל חצי שנה	58	246
ארה"ב - טקסס	כל שנה	62	234
בלגיה	כל 3 חודשים	52	220
צ'כיה	כל שנה	1,250	197
חציון 7 מדינות (בשקלים חדשים)		246	
ממוצע 7 מדינות (בשקלים חדשים)		392	

מהטבלה עולות כמה נקודות הנוגעות לגובה האגרות ולתדירות חובת ביצוע בדיקות כשירות התנועה, נציג שני היבטים אלו.

גובה אגרות כשירות תנועה:

- בישראל משולמות אגרות כשירות תנועה הגבוהות ביותר בהשוואה למדינות שבדקנו, ביחס לכלי-רכב פרטיים, רכבי משא ואוטובוסים. האגרה הנגבית בישראל לכלי-רכב פרטי נעה בין 700 ש"ח ל-1,600 ש"ח ובממוצע משוקלל הינה 1,093 ש"ח (לכלי-רכב בשלוש הדרגות הראשונות) והיא גבוהה בשיעור של כ-333% מהאגרה הממוצעת ב-12 המדינות שנבדקו (252 ש"ח) ובשיעור של כ-452% מחציון המדינות. גובה האגרה הממוצע בישראל לכלי-רכב פרטי גבוה כפי 20 מהאגרה הנמוכה ביותר שנגבית (בניו יורק ובטקסס בארצות הברית כ-55 ש"ח).

²⁹ לשם חישוב הממוצע הרב מדינתי, הנתון שנלקח בעבור ישראל הוא ממוצע בין הרף הנמוך לרף העליון של האגרה לסוג כלי רכב זה.

- בכלי-רכב דו-גלגליים ומוניות, מכיוון שיש בישראל טווח לגובה האגרה שנקבע כתלות במאפייני הרכב, יש מדינות בהן האגרה גבוהה מהרף התחתון בישראל בקטגוריות אלו, אולם אין אף מדינה שבה אגרה הגבוהה מהרף העליון שנקבע בישראל.
  - מהטבלה עולה כי בעולם, על פי רוב, ככל שהשימוש בכלי הרכב הינו מסחרי יותר, ובפרט רכב שמשמש להסעת נוסעים, וככל שמדובר בכלי-רכב גדול יותר, גם האגרה תגדל בהתאם. בישראל במרבית הקטגוריות, גובה האגרה של כלי-רכב מסחרי נמוך מהאגרה המשולמת לכלי-רכב פרטיים, למעט ברכבי משא (משאיות), בהם האגרה יכולה להיות גבוהה באופן משמעותי מאגרות לקטגוריות אחרות של כלי-רכב. בישראל אגרות של מוניות ואוטובוסים המשמשים להסעת נוסעים דומות לאגרות המשולמות בגין רכבים פרטיים ובמקרים מסוימים אף נמוכות מכך.
  - גובה האגרה בעבור רכבי משא בישראל (3,328 ש"ח) גבוה בשיעור של כ-307% מממוצע המדינות שנבדקו ובשיעור של כ-602% מחציון המדינות שנבדקו. האגרה בעבור אוטובוסים בישראל (1,019 ש"ח) גבוהה בשיעור של כ-160% מממוצע המדינות שנבדקו ובשיעור של כ-315% מחציון המדינות שנבדקו. יחד עם זאת, יש לציין כי יש מדינות בהן בדיקות כלי רכב אלו מתבצעות כל חודשיים (אוסטריה לרכבי משא) או שלושה חודשים (בלגיה לאוטובוסים), ועל כן הפער בסך התשלומים השנתיים מצטמצם.
  - בכל המדינות שנבדקו גובה האגרה לא תלוי בשנת הייצור של הרכב או במחיר כלי הרכב. שנת הייצור באה לידי ביטוי בתדירות חובת הבדיקה ומחיר כלי הרכב לא בא לידי ביטוי כלל. בישראל, גובה האגרה לכלי-רכב פרטי נקבע, כאמור, על פי שנת ייצורו ועל פי מחירו, כך שככל שכלי הרכב חדש יותר וככל שהינו יקר יותר, האגרה שתשולם בגינו גבוהה יותר. זאת למרות שעל פניו, כלי רכב חדש צפוי להיות כשיר יותר מבחינה טכנית לנסיעה והבדיקה שלו אמורה להיות מהירה יותר.
- תדירות ביצוע בדיקות כשירות תנועה:**
- בעולם, ככל שכלי-רכב ישן יותר הוא יחויב בבדיקה לעתים תכופות יותר. בכל מדינה קיים מנגנון אחר; בכלי-רכב פרטיים ודו-גלגליים, על פי רוב קיימת תקופה לאחר העלייה על הכביש של בין שלוש לארבע שנים בהן כלי הרכב לא מחויב בביצוע בדיקת כשירות תנועה ולאחריו כלי הרכב מחויב בבדיקה כל שנתיים או כל שנה עד לגיל מסוים בו הוא מחויב בבדיקה שנתיית.
  - ברוב המדינות, כלי-רכב שמטרתו הסעת נוסעים או משאות כבדים יחויב בבדיקה לעתים תכופות יותר, לעתים כל מספר חודשים או כל חצי שנה, ולכל היותר פעם בשנה.

2.2. השוואה במונחי שוויון כוח קנייה

בלוח 2 להלן יוצגו אגרות בדיקת כשירות תנועה לכלי-רכב במטבע מקומי ובהמרה למונחי שוויון כוח קניה (PPP) בש"ח. PPP-Power Purchasing Parity הוא מדד המשמש להשוואה של מחירי מוצרים ושירותים בין מדינות באופן הלוקח בחשבון את רמת המחירים בכל מדינה.³⁰ בדומה ללוח 1 יוצגו נתונים על כלי רכב פרטיים, רכב דו-גלגלי, מונית, רכבי משא ואוטובוסים. הנתונים יוצגו במונחי שוויון כוח קניה בש"ח.

³⁰ להרחבה ראו: איתמר מילרד, [נתונים על יוקר המחיה בישראל בהשוואה למדינות המפותחות - עדכון](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 13 בנובמבר 2014.

לוח 2 - גובה אגרות בדיקת כשירות תנועה לרכב במונחי שוויון כוח קנייה (PPP) בש"ח³¹

מדינה	גובה אגרה PPP בש"ח
כלי-רכב פרטי	
ישראל ³²	1,451-635
איטליה	295
צ'כיה	260
בריטניה	232
יוון	226
אוסטריה	225
אירלנד	222
בלגיה	121
ארה"ב - DC	119
ספרד	99
ארה"ב- ניו יורק	51
ארה"ב- טקסס	49
חציון 12 מדינות	223
ממוצע 12 מדינות	240
דו-גלגלי	
איטליה	295
ישראל	270-39
צ'כיה	184
ספרד	184
בריטניה	126
ארה"ב- טקסס	49
ארה"ב- ניו יורק	20
חציון 7 מדינות	184
ממוצע 7 מדינות	145
מונית	
ישראל	950-123
אירלנד	449
צ'כיה	328
איטליה	295
ספרד	280
יוון	271
ארה"ב - DC	238
בריטניה	232

³¹ שווי כוח קניה לשנת 2015, נלקח מתוך הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [שווי כוח קנייה ומדדי רמת מחירים לתמ"ג – השוואות בין-לאומיות, לוח 14.26](#), פורסם ב-14 בספטמבר 2016. נתוני המדינות וגובה האגרות, ראו הערת שוליים מספר 16 ללוח מספר 1. לשם חישוב הממוצע הרב מדינתי בקטגוריות כלי רכב דו-גלגלי ומונית הנתון שנלקח בעבור ישראל הוא ממוצע בין הרף הנמוך לרף העליון של האגרה לסוג כלי רכב זה. לשם חישוב הממוצע הרב מדינתי לכלי רכב פרטי בוצע ממוצע משוקלל לישראל, שתוצאתו 1,093 ש"ח בממוצע במחירים נומינליים או 984 במונחי שוויון כוח קנייה בש"ח, ראו הערת שוליים 21.

³² אגרה לשלוש הרמות הראשונות של אגרות כלי רכב פרטיים. ראו הערות שוליים מספר 18 ומספר 21.

מדינה	גובה אגרה PPP בש"ח
אוסטריה	225
ארה"ב- טקסס	211
אוסטרליה-קוונסלנד	179
בלגיה	136
חציון 12 מדינות	254
ממוצע 12 מדינות	282
רכב משא	
ישראל	3,170
איטליה	1,139
אירלנד	1,043
בריטניה	911
אוסטריה	665
יוון	429
ספרד	383
אוסטרליה-קוונסלנד	380
צ'כיה	328
בלגיה	216
ארה"ב- טקסס	211
חציון 11 מדינות	429
ממוצע 11 מדינות	807
אוטובוס	
ישראל	918
אוסטריה	506
יוון	424
בלגיה	367
ספרד	296
צ'כיה	212
ארה"ב- טקסס	211
חציון 7 מדינות	367
ממוצע 7 מדינות	419

מהשוואת גובה אגרות בדיקת כשירות תנועה לכלי-רכב במחירי PPP עולים הדברים הבאים :

- בחישוב על פי שווי כוח קניה, אגרות כשירות תנועה לכלי-רכב בישראל גבוהות מיתר המדינות שנבדקו ביחס לכלי-רכב פרטיים, רכבי משא ואוטובוסים. בכלי-רכב דו-גלגליים ומוניות קיים טווח לגובה האגרה בישראל ועל כן לא ניתן לקבוע מיקום מדויק. יחד עם זאת, אם בוחנים את גובה האגרה המרבית אזי בקטגוריות המוניות גובה האגרה בישראל הוא הגבוה ביותר בהשוואה לכל המדינות שנבדקו ובקטגוריות כלי-רכב דו-גלגלי ישראל במקום השני בגובה האגרה.
- אגרת הרישוי הממוצעת בישראל בקטגורית כלי-רכב פרטיים גבוהה בשיעור של כ-341% מחציון האגרה במנחי שוויון כוח קנייה PPP במדינות שנבדקו, גבוהה בשיעור של כ-310% מממוצע המדינות וגבוהה כפי 19 מהאגרה הנמוכה ביותר (אשר נגבית בטקסס ארה"ב).

- בקטגוריות כלי-רכב דו-גלגלי קיים טווח רחב לאגרות הנגבות בישראל וטווח זה דומה לגובה האגרות במונחי שווין כוח קניה במדינות אחרות. האגרה הגבוהה ביותר נגבית באיטליה. בקטגוריית מוניות גם כן קיים טווח רחב מאוד לגובה האגרות בישראל ובהשוואה למדינות אחרות במונחי שווין כוח קניה הרף הנמוך דומה למדינות אחרות בעוד הרף העליון גבוה בשיעור של כ-236% מממוצע המדינות שנבדקו.
  - בקטגוריות רכבי משא ואוטובוסים גובה האגרות הנגבות בישראל במונחי שווי כוח קניה גבוהות מכל יתר המדינות האחרות. האגרה המרבית בעבור רכבי משא גבוהה בשיעור של כ-292% מהאגרה הממוצעת במדינות שנבדקו ובשיעור של כ-638% מחציון המדינות שנבדקו. האגרה בעבור אוטובוסים במונחי שווין כוח קנייה גבוהה בכ-119% מממוצע האגרות במדינות שנבדקו.
-

נספח – אגרות לחידוש רישיון כלי-רכב בישראל (בש"ח)³³

2006 ומטה	2007-2010	2011-2013	2014-2016	קבוצת מחיר/ שנה עלייה	פרטי
705	806	920	1,050	1	
893	1,021	1,165	1,336	2	
1,077	1,234	1,409	1,611	3	
1,181	1,390	1,634	1,921	4	
1,236	1,496	1,813	2,200	5	
1,315	1,757	2,343	3,124	6	
1,527	2,181	3,115	4,452	7	

עד 5 מקומות ישיבה	עד 4 מקומות ישיבה	סוג מנוע/ מספר נוסעים	מונית
187	137	בנזין	
1,055	646	דיזל	

20 ומעלה	16-20	עד 16	סוג מנוע/ משקל (טון)	רכב משא
379	379	379	בנזין	
3,328	2,415	1,924	דיזל	

151 ומעלה	150-51	עד 50	נפח מנוע (סמ"ק)	דו גלגלי
300	163	44		

	סוג מנוע	אוטובוס וטיולית
550	בנזין	
1,019	דיזל	

³³ משרד התחבורה, [אגרות לחידוש רישיון רכב](#), עדכון אחרון: 24 באוגוסט 2016, תאריך כניסה: 3 בנובמבר 2016.

